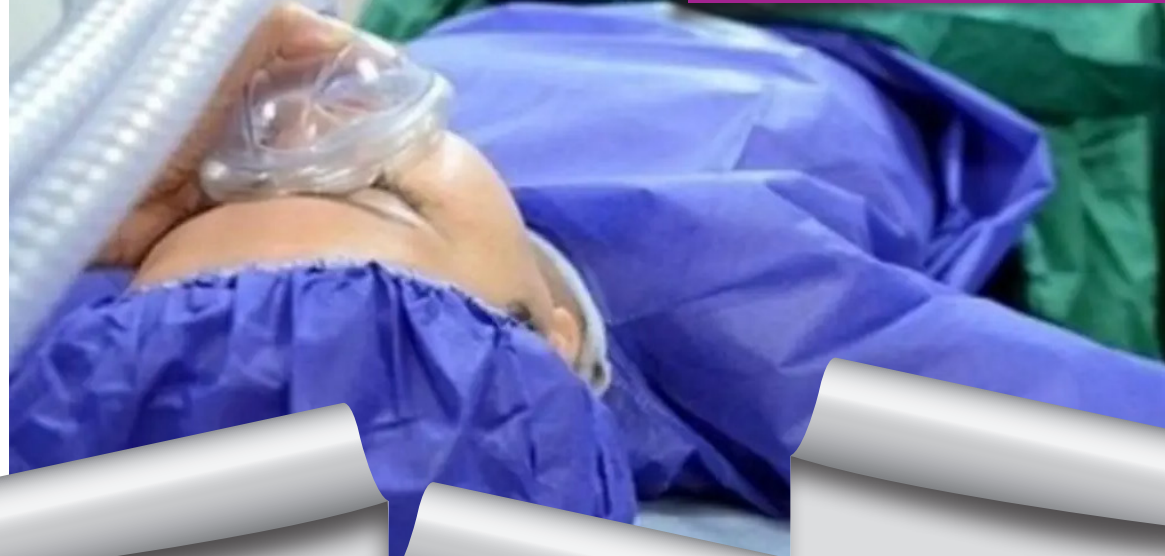

یک تجربه، یک درس

دست به یکی کردن کرونا و بیماری زمینه‌ای!

پروانه مکوندی

رئیس گروه سلامت مادران
دانشگاه علوم پزشکی چهارمحل و بختیاری

دکتر پوران خلفیان

مدیر جوانی جمعیت سلامت خانواده و مدارس
دانشگاه علوم پزشکی چهارمحل و بختیاری

سلامت مراجعه کرده و اعلام می‌کند پس از رفتن به مهمانی و نشستن کنار خواهرش که مبتلا به کرونا بوده، احساس سرماخوردگی دارد و سرفه می‌کند. در ضمن بر این نکته تأکید می‌کند که با وجود بیماری زمینه‌ای، حاضر به تزریق واکسن کرونا و آنفلوانزا نشده است. مراقبت برای مادر باردار توسط بهورز، ماما و پزشک انجام شده، بیمار تب نداشته، علایم حیاتی‌اش نرمال بوده و فقط سرفه بدون خلط داشته است. درمان توسط پزشک مرکز بهداشت و طبق فلوجارت تشخیص و درمان بیماری کووید ۱۹ انجام، دارو تجویز می‌شود و مادر جهت ادامه درمان به پزشک متخصص عفونی و زنان ارجاع می‌شود. در ضمن تست کرونا نیز برای

مادر باردار ۳۹ ساله، G5P2AB2I2 با سابقه سزارین قبلی و دو بار سقط متوالی، دارای تحصیلات کارشناسی، کارمند و ساکن شهر، آخرین روش پیشگیری از بارداری طبیعی، سابقه بیماری زمینه‌ای «هاشیموتو» به مدت ۵ سال، تحت نظر متخصص زنان و فوق تخصص غدد، داروی لووتیروکسین ۱۰۰ میلی گرم و آسپرین و انوکسپارین مصرف می‌کرده است. مراقبت پیش از بارداری داشته است. در هشت ماه گذشته مراقبت‌های پیش از بارداری انجام شده و آزمایش‌ها نرمال بوده است. با توجه به داشتن بیماری زمینه‌ای بارداری وی خواسته بوده است. روز بیستم اسفند ۱۳۹۹ مادر باردار با سن بارداری ۳۵ هفته و ۲ روز به مرکز خدمات جامع

صبح با وقوع ایست قلبی، تیم احیا، فراخوان می‌شود. بیمار به احیا پاسخ می‌دهد اما ساعت ۱۰ صبح دوباره افت سطح اکسیژن و کاهش شدید علائم حیاتی رخ می‌دهد و این بار عملیات احیا مؤثر واقع نشده و مادر فوت می‌کند.

اقدام‌هایی که اگر به آن‌ها توجه شده بود شاید این مادر هنوز زنده بود

با توجه به بیماری زمینه‌ای مادر باردار و احتمال بالای ابتلا به بیماری کووید ۱۹، اگر مادر باردار در مراقبت پیش از بارداری آموزش‌های مؤثر را دریافت کرده و پیگیری‌های لازم انجام می‌شد شاید سرانجامش به مرگ ختم نمی‌شد. در صورت جدی گرفتن توصیه‌های بهداشتی توسط مادر و خانواده وی در مورد کووید ۱۹ و شرکت نکردن در مراسم مهمانی و... با رعایت پروتکل‌های پیشگیری، قطعاً وی مبتلا به کووید ۱۹ نمی‌شد.

بنابراین برنامه‌ریزی و آموزش مناسب در هر منطقه جهت افزایش آگاهی عموم و به ویژه حساس‌سازی مادران باردار ضروری است. با توجه به این‌که مادر دارای بیماری زمینه‌ای بوده است متأسفانه در اقدامات پیشگیرانه نسبت به بیماری کووید اقدامی انجام نداده است. با توجه به این‌که مادر به بیمارستان ارجاع شده اما متأسفانه به دلیل داشتن بچه کوچک در خانه از بیمارستان با رضایت شخصی ترخیص می‌شود. اگر مادر حاضر به رضایت شخصی نمی‌شد شاید زنده می‌ماند.

نتیجه‌گیری

به دلیل احتمال تغییر سریع و ناگهانی فاز بیماری کووید از خفیف به خیلی شدید و بروز عوارض پیش‌بینی نشده بخصوص در مادر باردار، آموزش مراقبت و پیگیری از ابتلا به کرونا ویروس و پیگیری مستمر وضعیت مبتلایان، از مهم‌ترین ارکان برنامه سلامت مادران است. خصوصاً در مواقعی که مادر دارای بیماری زمینه‌ای است این موضوع اهمیت بیشتری دارد.

وی درخواست و پس از انجام آن، عصر همان روز نتیجه مثبت تست کرونا به اطلاع ماما و پزشک رسانده می‌شود. مامای مرکز بهداشت همان روز پیگیری تلفنی انجام می‌دهد که متأسفانه تلفن مادر باردار خاموش بوده است. بعد از تماس با همسر ایشان مشخص می‌شود با وجود این‌که وضعیت بیماری مادر مثل قبل است، هنوز به پزشک متخصص مراجعه نکرده است. مامای مرکز بهداشت تأکید و توصیه می‌کند که بیمار حتماً باید به بیمارستان یا پزشک متخصص مراجعه کند.

روز ۲۱ اسفند ماه ۱۳۹۹ پیگیری دوباره توسط مامای مرکز انجام می‌شود و مادر اعلام می‌کند به متخصص عفونی مراجعه کرده و دستور بستری صادر شده است. در نهایت حدود ساعت ۱۲ همان شب، مادر به دستور پزشک متخصص بستری شده است.

در پیگیری روز ۲۲ اسفند توسط مامای مرکز بهداشت اعلام می‌شود که بیمار با رضایت شخصی از بیمارستان ترخیص شده است.

با پیگیری روز ۲۳ اسفند ۱۳۹۹ توسط ماما، مادر با تب و سرفه‌های شدید به مرکز مراجعه می‌کند و پس از معاینه توسط پزشک ارجاع فوری داده می‌شود. مراتب توسط کارشناس سلامت مادران شهرستان به اطلاع مرکز بهداشت استان رسانده می‌شود و در اسرع وقت نزد متخصص عفونی نوبت تلفنی گرفته می‌شود و مادر به متخصص مراجعه می‌کند. بعد ظهر همان روز پس از ویزیت متخصص و به دستور متخصص عفونی مادر در بیمارستان بستری شده و ساعت ۱۲ شب به علت حال عمومی بد و افت سطح اکسیژن به بخش آی‌سی‌یو منتقل می‌شود. به دلیل شرایط جسمانی نامساعد (ریه‌های سفید در گرافی و افت سطح اکسیژن خون) کمیته بحران در اسرع وقت تشکیل و زایمان سزارین اورژانسی برای مادر در نظر گرفته می‌شود و مادر در ساعت ۳ صبح سزارین شده و پس از عمل دوباره به بخش آی‌سی‌یو برگردانده می‌شود.

ساعت ۵ صبح روز بعد، بیمار افت اکسیژن پیدا می‌کند، حال عمومی وی بد شده و در ساعت